

Documenter. Derved er Forvirringen i Forholdene fremkaldt, og det er vistnok et stort Misgreb fra vedkommende Myndigheds Side, der maa betragtes som den oprindelige Aarsag dertil. Men under enhver Omstændighed ligger det ikke i Loven at vente, at der skulde gives Understøttelse fra Regjeringens Side, og det havde været Landvæsencommissionens Pligt, dengang den blev kaldt derover, udenfor den almindelige Bestemmelse i Loven, at underrette samtlige Indvaanere om, at Sagen vilde blive dem saa dyr, at de knap med hele deres Eiendoms Værdi kunde udrede Omkostningerne derved; thi saa vilde, efter den højeste Grad af Sandsynlighed Antallet af dem, som vilde fremme Sagen, være blevet langt ringere. — Nu er man gaaet ind paa Sagen, men det vil sees af Landvæsencommissionens Forretning, at den ikke har discuteret, undersøgt Sagen med Alvor. Det Eiendommelige, som ligger i dette Forhold paa Romp Sønderland med Hensyn til Udsiftningen, er blevet til paa en ganske simpelt og naturlig Maade, og har eksisteret, saa at sige, i umindelig Tid; det er kun Benægtelsen „Udsiftning“, gjort ad den juridiske Vej, som har manglet; men Udsiftning har for længe siden været fuldbåret. Det discuterer, undersøger Landvæsencommissionen ikke, men derimod det, som ikke er dens Hovedsag, nemlig, om Udsiftningen strengt taget kan lovligt forlanges, og istedfor at paavise alle de factiske Forhold, faaer den ud, at Udsiftning lovligt kan paatvinges alle Vedkommende; saadan er Landvæsencommissionernes Forretning. Det er efter min Mening ikke den Vej, en Landvæsencommission skal gaae; den er der ikke som en Domstol til at afgive en juridisk Kjendelse, men den er der i en tredobbelt Betydning, mæglende, oplysende de factiske Kjendtgjerninger og oplysende, hvorledes de staae ligeoverfor Lovgivningen, og hvorledes man under saadanne Omstændigheder kan tillempe det. Nu er allensals Kjendelsen kommen derhen, og der er Sagen herfra, der nægter dens juridiske

Gyltighed, thi saa maatte man herfra have taget ganske andre Forholdsregler, men man nægter dens Forstandighed og siger: under disse Omstændigheder vilde vi ikke imøbekomme den Opfordring til, at give en Understøttelse til dem, der have forlangt Udsiftningen; de, der have forlangt den for deres egen Regning, maae vide, hvad de have gjort, og have de gjort Noget, som er uforstandigt, saa maae de lide derunder; men da Regjeringen har forlangt Understøttelsen i de Trængendes Navn, og der blandt disse Trængende er Mange, som forstandigen have indseet, at det vilde føre til deres Ruin at gaae denne Vej, og derfor ogsaa have gjort, hvad der fra deres Side var lovligt, nemlig sagt nei, saalænge det var muligt, og først underkastet sig Forpligtelsen, da de ikke kunde gjøre Mere, saa siger man meget simpelt: Disse ulykkelige Menneſter, som paa en saadan Maade ere blevne tvungne ind paa en Vej, der er saa kostbar, at de ikke af deres egne Midler kunne udrede det, som de efter Lovens Bestemmelser skulle udrede, men sandsynligviis vilde geraade i Armød og Trang derved, vilde vi sætte Regjeringen istand til at understøtte, da de paa denne Maade ulykkeligviis ere blevne indbragne under en Lov, som slet ikke passer paa de dervedværende Forhold. Det er Sagen, at man har prøvet paa at drage ud af et gammelt Lovarsenal en forgyent Lov og gjort den gjældende der, hvor den under alle Omstændigheder passer allerminst. Hvor Forbudsmon, som i en lang Række af Aar har været benyttet som fri Eiendom, bliver udslykket, deelt, magelagt etc., passer denne Lov ikke, som hører hjemme i en langt raadere Tid, under langt raadere Forhold, og derfor bliver den, naar den bringes til Udøvelse der, til et fuldstændigt Tyranni; den er her bleven til et Tyranni mod enkelt Mand's Mening; de lovlige Myndigheder have ganske sikkert gjort, hvad de kunne være strengt juridisk berettigede til, men efter min Overbeviisning ligesuldt gjort det, som de forstandigviis burde have undgaaet.